

Bijlage

Initiatiefvoorstel 'Oogst de zon op het dak'

Update juli 2026

1. Gemeentedaken

#	Opdracht	Status
1	Voor lopende gemeentelijke projecten binnen de vastgoedportefeuille alles op alles te zetten om een (redelijkerwijs) maximale hoeveelheid zonnepanelen op de daken te plaatsen.	Binnen lopende vastgoedprojecten zetten wij structureel in op het maximaal benutten van zon op dak, door zonnepanelen standaard en in zo groot mogelijke omvang toe te passen. Dit combineren wij waar mogelijk met slimme oplossingen zoals batterijopslag en energiebeheer om de opbrengst te optimaliseren. Projecten zoals Vossenkuilenweg, gymzaal Zeswegen en zwembad Hoensbroek laten zien dat deze aanpak leidt tot een hoog eigen energiegebruik en lagere netbelasting. Daarnaast melden wij alle geschikte grote daken aan voor aansluiting bij Enexis; dit betreft circa 15 daken vóór 1 juli. Hiermee geven wij concreet invulling aan het maximaal benutten van de beschikbare dakpotentie.
2	Vanaf de begroting van 2024 te rekenen met het principe: nieuwbouw binnen de vastgoedportefeuille van de gemeente wordt per definitie voorzien van (redelijkerwijs) zoveel mogelijk zonnepanelen.	Vanaf de begroting 2024 wordt het uitgangspunt gehanteerd dat nieuwbouw binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille – binnen redelijke en haalbare kaders – standaard wordt uitgerust met een zo maximaal mogelijke inzet van zonnepanelen. Een aansprekend voorbeeld hiervan is de Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) aan de Heerlerbaan. Dit project fungeert als een toonaangevende blauwdruk: het dak is optimaal benut voor de plaatsing van zonnepanelen en wordt aanvullend ondersteund door een batterijcontainer van Fudura voor energieopslag. Deze aanpak biedt niet alleen meerwaarde voor toekomstige nieuwbouwprojecten, maar is tevens relevant en inspirerend voor reeds gerealiseerde gebouwen binnen de portefeuille. De BMV is daarbij integraal ontworpen vanuit een duurzaamheidsambitie en functioneert als een energieneutraal gebouw, waarbij het zonne-energiesysteem een centrale rol vervult.
3	Bovenstaande beslispunten niet ten koste te laten gaan van andere duurzaamheidsmaatregelen van een gemeentelijk gebouw. De	De afdeling Vastgoed heeft een prioritering van de vastgoedportefeuille uitgevoerd. Op basis hiervan zijn initiatieven genomen om voor diverse gebouwen energiescans uit te voeren en de mogelijkheden voor subsidieregelingen in kaart te brengen.

	systematiek rondom de waardering van de duurzaamheid van een gebouw wordt daarop aangepast.	De inzet van subsidies, gecombineerd met beschikbare investeringsbudgetten, ondersteunt ons bij het realiseren van de verduurzamingsopgave. Door nauw samen te werken met de beleidsafdelingen vindt voortdurend afstemming plaats over de toekomst van gebouwen en investeringen. Hierdoor kunnen weloverwogen keuzes worden gemaakt en worden desinvesteringen zoveel mogelijk voorkomen.
4	Ook bij grote renovaties binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille alles op alles te zetten om een (redelijkerwijs) maximale hoeveelheid zonnepanelen op de daken te plaatsen, en de raad te informeren over de voortgang hierin	Bij grote renovaties zetten wij in op een zo maximaal mogelijke toepassing van zonnepanelen, in samenhang met andere verduurzamingsmaatregelen. De planning volgt het MJOP, zodat investeringen logisch worden gekoppeld aan renovatiemomenten. De selectie van locaties voor (coöperatieve) zonprojecten sluit hierop aan. De raad wordt via de reguliere planning- en controlcyclus geïnformeerd over de voortgang.
5	Een planning en begroting te maken voor het volleggen van gemeentelijke daken. Mocht uiterlijk in november 2024 (bij het behandelen van de begroting) blijken dat dit financieel gezien geen haalbare kaart is beslispunt 6 in werking te stellen.	Vastgoed heeft de volgorde in prioritering vastgesteld middels het MJOP om zodoende toe te werken naar een hoger energielabel per pand. De volgorde is gebaseerd op wanneer de laatste onderhouds- al dan niet renovatiewerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Een grote kanttekening: we roepen en willen graag alle panden volleggen. We hebben een breed portfolio, maar moeten ook realiseren dat niet ieder pand geschikt is voor zon-op-dak. Tevens hebben veel panden maar een x-volume nodig aan zonnepanelen. In deze kan beroep gedaan worden op de energiecoöperatie om het dak alsnog vol te leggen.
6	In een meerjarenduurzaamheidsplan resultaten van een onderzoek naar externe exploitatie (en participatie) van zonnepanelen op gemeentelijke daken op te nemen en het om te zetten in beleid. Daarbij wordt het streven 50% lokaal eigendom (uit het klimaatakkoord) gehanteerd.	De verkenning naar externe exploitatie en participatiemodellen, inclusief het streven naar 50% lokaal eigendom, is uitgevoerd en wordt betrokken bij het meerjarenduurzaamheidsbeleid. Voor de pilot coöperatieve zon op gemeentelijke daken zijn, op basis van de MJOP-prioritering, drie locaties geselecteerd. De verdere uitwerking vraagt om zorgvuldige afweging, mede in relatie tot de toekomstbestendigheid van gebouwen en het voorkomen van desinvesteringen bij lange contractlooptijden.
7	Zich ten doel te stellen dat alle gemeentelijke daken die er geschikt voor zijn uiterlijk in 2030 vol liggen met zonnepanelen.	De gemeente streeft ernaar om alle geschikte gemeentelijke daken uiterlijk in 2030 te benutten voor zonnepanelen. Dit gebeurt gefaseerd, in samenhang met renovatiemomenten (MJOP) en binnen de beschikbare financiële en organisatorische kaders, waarbij ook samenwerking met energiecoöperaties wordt benut. Tegelijkertijd blijft volledige realisatie in 2030 onzeker; wij zetten maximaal in op het behalen van deze ambitie binnen realistische randvoorwaarden.

2. Bedrijfsdaken

#	Opdracht	Status
8	Op structurele basis – met een nader door het college te bepalen frequentie en insteek – een bijeenkomst te organiseren waarbij eigenaren van grote daken worden uitgenodigd door een lid van het college. Daarbij worden bedrijven zoveel mogelijk ontzorgd met hulp van een externe partner.	Bedrijven worden benaderd en ondersteund door de accountmanager van WWWL, met als doel hen zoveel mogelijk te ontzorgen bij verduurzamingsmaatregelen en tevens bij de realisatie van zonnepanelen. Gemeente Heerlen is Een mooi voorbeeld van ondernemers die samenwerken aan energiegemeenschappen en solar carports is een collectief van ondernemers, verzameld onder de naam ON12. Zij willen een energyhub ontwikkelen op de Koumen om ze met elkaar energie te delen. Vanaf ca. september/oktober start een pilot met minimaal 6 deelnemende ondernemers. De gemeente volgt deze ontwikkeling op de voet. Gelet op een eerder succes met een laadplein op de Koumen, wordt nu ingezet om een volgend laadplein voor groottransport te ontwikkelen op de Trompenburgstraat.
9	Het herziene besluit bouwwerken leefomgeving zo optimaal mogelijk (lees: zo vergaand als mogelijk) te benutten en afspraken daarover op te nemen in het gemeentelijke meerjarenplan duurzaamheid.	De gemeente werkt aan het zo optimaal mogelijk benutten van het herziene Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL). Hierbij wordt onderzocht hoe de mogelijkheden binnen het BBL zo vergaand mogelijk kunnen worden toegepast ter bevordering van zonnepanelen op daken. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in het gemeentelijk meerjarenplan duurzaamheid, zodat dit structureel wordt geborgd in beleid en uitvoering.

3. Nieuwbouwprojecten

#	Opdracht	Status
10	Bij het opstellen van gebiedsvisies standaard het uitgangspunt '(redelijkerwijs) zoveel mogelijk zonnepanelen worden op daken geplaatst' op te nemen.	Bij gebiedsontwikkelingen hanteren wij als uitgangspunt dat daken (redelijkerwijs) maximaal worden benut voor zonnepanelen. Dit is geborgd doordat bij woningbouwprojecten (>10 woningen) in het Integraal Programma van Eisen (IPvE) standaard wordt opgenomen dat daken primair worden ingezet voor zonne-energie.

		Daarnaast is dit uitgangspunt verankerd in het PvE Duurzaam Bouwen, dat wordt toegepast via het Q-team en de vergunningverlening. Hiermee wordt gestuurd op naleving van de wettelijke kaders (Bbl, BENG, MPG) en de gemeentelijke ambitie voor energieneutraal en aardgasvrij bouwen. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden met netcongestie, door ontwikkeling van netbewuste energieconcepten met opwek, opslag en energiemangement, conform het prioriteringskader van Enexis. De nadere beleidsmatige uitwerking en expliciete verankering in gebiedsvisies wordt momenteel verder ontwikkeld.
11	Bij alle onderhandelingen met projectontwikkelaars een volledig met panelen gevuld dak standaard te presenteren als uitgangspunt, met inachtneming van een uitzonderingsmogelijkheid voor in ieder geval monumenten en transformaties van bepaalde objecten.	Een netbewust ontwerp maakt standaard onderdeel uit van het IPvE en vormt daarmee het vertrekpunt in gesprekken met ontwikkelaars. Dit stimuleert het maximaal benutten van daken, met ruimte voor maatwerk bij bijvoorbeeld monumenten en transformaties.
12	De raad actief te informeren als het lukt om er met de projectontwikkelaar uit te komen inzake besispunt 10, onder voorbehoud van vertrouwelijke (bedrijfs)informatie.	Een netbewust ontwerp wordt structureel meegenomen in de planuitwerking. De raad wordt hierover geïnformeerd via reguliere projectrapportages, met inachtneming van vertrouwelijke informatie. Door het ontbreken van een hard beleidskader gebeurt dit momenteel vooral op projectbasis.

4. Particuliere woningbezitters

#	Opdracht	Status
13	Het Zonnepanelenproject Parkstad op te volgen met een nieuwe vormvrije poging inzake een alternatief project van gelijke schaal in dezelfde regionale vorm.	Woningbezitters worden via de website van de Gemeente Heerlen en verschillende partnerwebsites en online kanalen geïnformeerd over de mogelijkheden van zonnepanelen en over eventuele subsidiemogelijkheden. Bij het energieloket van de WoonWijzerWinkel Limburg kunnen inwoners terecht voor advies en ontzorging op het gebied van zonnepanelen.
14	Elke inwoner actief (bijvoorbeeld via de jaarlijkse woz-brief) te benaderen met een collectieve inkoopoptie van zonnepanelen en daarin kort, bondig en begrijpelijk uit te leggen dat deze regeling voor elke eigenaar van een woning alleen maar winst oplevert.	Naast de informatie die via verschillende websites wordt gepubliceerd zijn binnen de Parkstadbrede stimuleringsaanpak voor VvE's zijn er 5 informatiesessies voor VVE's georganiseerd. Een van de sessies was de sessie rondom Zon op dak. De sessies waren zo ingericht zo ingericht zodat VvE's het volledige verduurzamingsproces van financiering tot uitvoering worden geïnformeerd en gestimuleerd.
15	Zich in alle toekomstige beleidsplannen tot doel te stellen dat, bij wijze van hoofdregel, elke particuliere woningbezitter zonnepanelen op het dak legt en het beleid daarop af te stemmen.	De gemeente Heerlen stimuleert particuliere woningeigenaren om zonnepanelen te realiseren via bestaande instrumenten en gerichte stimuleringsaanpakken.

		Daarnaast is in het PvE Duurzaam Bouwen vastgelegd dat nieuwbouw energieneutraal en aardgasvrij wordt ontwikkeld, waarbij zonnepanelen een standaard en essentieel onderdeel vormen. Dit sluit aan bij de inzet op netbewuste en netverzachtende maatregelen. Voor bestaande bouw vindt verdere uitwerking plaats via stimuleringsbeleid en de aanpak richting VvE's. De ambitie om zonnepanelen als hoofdregel te hanteren wordt hiermee stapsgewijs verder beleidsmatig verankerd.
--	--	---

5. Woningbouwcorporaties

#	Opdracht	Status
16	Bij onderhandelingen over toekomstige prestatieafspraken in te brengen dat het college verwacht dat alle huurders van huurwoningen de mogelijkheid krijgen om zelf zonnepanelen op het dak te plaatsen om ook te kunnen profiteren van het zelf opwekken van stroom.	In de gesprekken over prestatieafspraken agendeert gemeente Heerlen structureel het belang van zonnepanelen voor huurders. Daarbij wordt ingezet op het vergroten van de mogelijkheden voor plaatsing, zowel via corporaties als via Zelf Aangebrachte Voorzieningen (ZAV), mits technisch haalbaar. Corporaties zetten reeds stappen, onder meer via plaatsing bij nieuwbouw, renovatie en op verzoek van huurders. Tegelijkertijd constateren zij dat externe factoren, zoals veranderende regelgeving en afnemende saldering, invloed hebben op de bereidheid van huurders. Het college blijft daarom sturen op verdere opschaling en toegankelijkheid. Enkele feiten van 2025: Wonen Zuid plaatste in 2025 op 47 woningen in totaal 269 PV Panelen en Vincio Wonen in 2025: 690 zonnepanelen geplaatst
17	Al voor het verlopen van de huidige prestatieafspraken met woningbouwcorporaties in overleg te treden over deze mogelijkheid. Het college vraagt corporaties daarbij om, als plannen geconcretiseerd zijn, huurders actief te benaderen met de mogelijkheid voor het plaatsen van panelen op het dak	Het overleg met woningcorporaties over het beschikbaar maken van zonnepanelen voor huurders is gestart en wordt voortgezet richting nieuwe prestatieafspraken. Daarbij zet het college in op het actief aanbieden van zonnepanelen aan huurders, zodra plannen concreet zijn. Tegelijkertijd wordt samen met corporaties gezocht naar passende vormen, gezien de huidige beperkte vraag en veranderende economische randvoorwaarden. De voortgang wordt jaarlijks gemonitord via de prestatieafspraken, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt op hoeveel woningen zonnepanelen zijn gerealiseerd.
18	Binnen het kader van deze opdracht – waar mogelijk – een duidelijke uniformiteit in corporatiebeleid te hanteren.	Er is nog geen uniforme aanpak tussen corporaties; keuzes worden project- en organisatieafhankelijk gemaakt, vaak vanuit financiële en praktische overwegingen. Tegelijk zijn er positieve voorbeelden, zoals bij nieuwbouwprojecten waar zonnepanelen worden toegepast wanneer dit nodig is voor de energieprestatie of collectieve voorzieningen (bijv. Weller). We zetten in op meer afstemming en uniformiteit, terwijl we samen werken aan de genoemde uitdagingen.

6. Particuliere verhuur

#	Opdracht	Status
19	In bijzijn van de wethouder wonen, een bijeenkomst te organiseren voor de grootste (bekende) verhuurders in de particuliere sector. De inzet daarbij is dat elk dak voorzien wordt van het aantal panelen dat nodig is om het jaarverbruik aan stroom op te wekken. Tijdens de bijeenkomst wordt de verhuurder in contact gebracht met een organisatie die een hapklaar aanbod voor een grote hoeveelheid panden kan maken. Verhuurders kunnen vervolgens, in samenwerking met de betreffende partij, hun huurders actief benaderen met de mogelijkheden.	De gemeente zet in op het actief betrekken van particuliere verhuurders via bijeenkomsten (zie punt 14) de stadsbrede buurtaanpakken op gebied van verduurzaming en regionale initiatieven, zoals Parkstad Verduurzaamt. Daarbij worden verhuurders in contact gebracht met partijen zoals WoonWijzerWinkel Limburg voor concrete ondersteuning en ontzorging. Bij de buurtaanpakken in de wijken zoals Vrieheide en Eikenderveld lopen al gesprekken met verhuurders over deelname aan verduurzamingsprojecten. De verduurzamingstrajecten richten zich primair op isolatiemaatregelen maar hierbij stimuleren wij ook om zonnepanelen mee te nemen. Tegelijkertijd blijkt deze doelgroep complex en vraagt dit om een intensieve en gerichte dialoog, waarin we de komende periode verder investeren.
20	In toekomstige gemeentelijke campagnes de particuliere sector, waaronder studentenwoningen, specifiek op te nemen. Ook worden er op de gemeentelijke site concrete oplossingen getoond voor deze specifieke categorie, waaronder een handzaam stappenplan.	Particuliere verhuurders worden steeds nadrukkelijker meegenomen in gemeentelijke en regionale campagnes en aanpakken zoals de stads brede aanpak en de buurtaanpakken op gebied van verduurzaming. Via platforms als parkstadverduurzaamt.nl en bijeenkomsten wordt gewerkt aan bewustwording en handelingsperspectief, ook voor specifieke doelgroepen zoals studentenhuisvesting. De komende periode wordt dit verder uitgebreid met gerichte communicatie en praktische handvatten, zoals stappenplannen. Hierbij blijft aandacht nodig voor het bereiken en activeren van deze diverse en moeilijker te mobiliseren doelgroep.

7. Verenigingen en stichtingen

#	Opdracht	Status
21	Op de gemeentelijke website specifiek aandacht te vragen voor verenigingen en instellingen die zonnepanelen op het dak willen.	Op de website heerlenverduurzaamt.nl is specifieke aandacht besteed aan de doelgroep verenigingen. Zij kunnen bij de WWWL terecht voor advies en ontzorging.
22	Indien het college van oordeel is dat dit mogelijk kan leiden tot een maximale productie van zonne-energie, een bijeenkomst te organiseren voor alle grote verenigingen en instellingen van Heerlen. Tijdens deze bijeenkomst toont de gemeente succesvolle projecten elders in het land en biedt daarbij hapklare mogelijkheden voor het plaatsen van panelen op daken, eventueel met hulp van een externe partij. Wanneer deze bijeenkomst succesvol is wordt het, zoals bij bedrijven, op structurele basis periodiek aangeboden.	Programma Duurzaamheid constateert dat in het afgelopen jaar, ondanks verschillende campagnes en uitingen, vanuit verenigingen en instellingen geen concrete animo is gebleken voor deelname van verenigingen en stichtingen aan het programma 'Oogst de zon op het dak'. Desondanks blijft de gemeente inzetten op het stimuleren van zonne-energie, onder andere via het eigen gemeentelijk vastgoed, waar waar mogelijk wordt ingezet op verdere verduurzaming.

		Daarnaast wijzen wij op de nog steeds openstaande provinciale subsidieregeling. Deze regeling ondersteunt kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren – waaronder verenigingen en instellingen – met kosteloos advies en maatwerkbegeleiding bij verduurzamingsmaatregelen, zoals de plaatsing van zonnepanelen. Meer informatie over dit programma en de aanvraagmogelijkheden is te vinden via Heerlenverduurzaamt.nl. Binnen de regio Parkstad wordt momenteel onderzocht hoe deze subsidieregeling beter onder de aandacht kan worden gebracht bij de beoogde doelgroep. Het organiseren van een (informatieve) bijeenkomst voor verenigingen en instellingen, zoals voorgesteld, wordt daarbij expliciet als een mogelijke interventie meegenomen. Indien blijkt dat hier voldoende belangstelling voor is, kan dit instrument nader worden uitgewerkt en mogelijk structureel worden ingezet.
--	--	--

8. Aanvullende suggesties

#	Opdracht	Status
23	Een grondig onderzoek te verrichten naar nieuwe technieken gelieerd aan zonne-energie, zoals hybride-panelen, en de raad op de hoogte te houden over dienaangaande ontwikkelingen.	Binnen Programma Duurzaamheid en via de WoonWijzerwinkel participeren wij in verschillende kennisnetwerken. Hierdoor blijven we constant op de hoogte van de technologische ontwikkelingen en technieken op het gebied van zonne-energie.
24	Na afloop van het onderzoek een oriëntatie te verrichten naar manieren waarop (onder andere de genoemde) innovatieve technieken kunnen worden geïmplementeerd, in het bijzonder ten aanzien van alle genoemde opdrachten in dit initiatief-voorstel.	Na afronding van het onderzoek zal Programma Duurzaamheid een nadere oriëntatie uitvoeren op de wijze waarop innovatieve technieken op het gebied van zonne-energie kunnen worden toegepast. Daarbij blijft de gemeente actief aangesloten bij relevante netwerken, samenwerkingsverbanden en kennisuitwisselingen om ontwikkelingen en nieuwe toepassingen nauwgezet te volgen. Innovaties die aantoonbaar bijdragen aan een hogere energieopbrengst, efficiënter ruimtegebruik of een betere inpassing binnen de bestaande energie-infrastructuur, worden waar mogelijk gefaciliteerd en toegepast. Hierbij wordt integraal gekeken naar verschillende doelgroepen en daken, waaronder gemeentelijk vastgoed, nieuwbouwonwikkelingen, en particuliere en bedrijfsdaken. Met name bij nieuwbouw wordt vroegtijdig ingezet op slimme en geïntegreerde energiesystemen. Tegelijkertijd geldt dat de toepasbaarheid van innovatieve technieken in belangrijke mate samenhangt met de beschikbare netcapaciteit. Om deze reden wordt door Programma

		Duurzaamheid een aanvalsplan netcongestie opgesteld. Dit plan biedt een integrale aanpak gericht op visieontwikkeling, prioritering, begeleiding van initiatieven en intensieve samenwerking met netbeheerders en regionale partners. Op deze wijze borgt de gemeente dat innovatieve technieken niet alleen worden verkend, maar ook verantwoord en toekomstbestendig worden ingezet, in samenhang met de bredere opgaven op het gebied van woningbouw, economie en energietransitie.
--	--	--

9. Borging

#	Opdracht	Status
25	De raad jaarlijks een rapportage over de vorderingen van dit initiatiefvoorstel te laten ontvangen, bijvoorbeeld in de begroting en/of de kadernota.	Deze rapportage gaat per actiepoint in op de vorderingen. In het overzicht 2027 van de Klimaatbegroting dat deel uitmaakt van de begroting 2027 is de opwek van zonnepanelen meegenomen onder het onderdeel duurzame energieopwekking. In de begrotingsteksten onder het kernthema Duurzaamheid wordt globaal beschreven waar de gemeente op wil inzetten om de klimaatdoelen te behalen, inclusief het stimuleren van zon op daken.
26	Indien nodig in deze rapportage mede verslag uit te brengen over technisch onoverkomelijke obstakels gelieerd aan – doch niet uitsluitend – netcongestie en totaal onbereidwillige verzekeraars.	De gemeente Heerlen onderkent dat de randvoorwaarden voor het grootschalig toepassen van zonnepanelen momenteel uitdagend zijn. Desondanks zijn het afgelopen jaar goede stappen gezet en resultaten behaald, zoals ook in de voorgaande antwoorden benoemd. Hierbij wordt bewust gestuurd op het voorkomen van desinvesteringen en het maken van toekomstbestendige keuzes. Tegelijkertijd spelen er nog enkele belangrijke belemmeringen. De belangrijkste is netcongestie, waardoor transportcapaciteit beperkt of niet beschikbaar is en teruglevering niet altijd mogelijk is. Er wordt door Programma Duurzaamheid een aanvalsplan netcongestie opgesteld. Dit plan biedt een integrale aanpak gericht op visieontwikkeling, prioritering, begeleiding van initiatieven en intensieve samenwerking met netbeheerders en regionale partners. Daarnaast is sprake van hoge investeringskosten (bijvoorbeeld voor energieopslag), onzekerheden rondom de salderingsregeling en terugleverkosten, en de nog beperkte volwassenheid en toepasbaarheid van sommige oplossingen. Ook is het inzicht in de actuele netsituatie niet altijd toereikend voor een optimale afweging.

		De gemeente blijft deze ontwikkelingen nauw volgen en werkt actief aan oplossingen en samenwerkingen om met deze uitdagingen om te gaan en de verdere uitrol van zonnepanelen zo goed mogelijk te ondersteunen.
--	--	---